

וקינות גרידא, קמה והיתה לשפת חיים חדשים של דור חדש בארץ האבות המתחדשת.

„מה גדולה שמחתי, שבאתי הנה ולא שמעתי לקול הפוחדים ומפחדים, ששלחו לי מכתבים וטלגרמות, שלא אבוא לבודפשט, פן תעורר הופעתי הפגנות בלתי רצויות. הנה מצאתי כאן בבירת הונגריה קבלת פנים לשירה העברית, שלא פללתי מעודי, ולא זכיתי לראות בשום מקום אחר! הרי כאן נתנו פומביות וחגיגות שאין כדוגמתה למשורר עברי הבא מארץ רחוקה! זכיתי כאן לראות עין בעין, איך שמרו אמונים למסורת החופש והחירות הליברלית. תהלה היא לבי-רת הונגריה ועמה ותהלה היא ליהדות ההונגרית, שדברו עליה כעל „ענף יבש“ כביכול. והנה פורחת ומשגשגת כאן תנועת התחיה, לעת עתה בענף התרבות העברית. ואם יידי פטא ימשיך במפעלו, אזכה עוד לדבר אל יהודי הונגריה ישר בעברית המתחדשת ונפגש עם המוני עוליהם בארץ ישראל הקמה לתחיה!“

הפסוק האחרון לא מצא כל כך חן בעיני המאזינים היהודים. אולם אחרי שהגויים כולם מחאו כף, גלו עליהם גם הם בתשואות. ולא פסקו מחיאות הכפים, עד שקם טשר-ניחובסקי וקרא לבקשת הקהל קטע מן ה„אודיסיה“ בתרגומו, בהדגשה מיוחדת של ההקסמטרים העברים, כמו אז לפני גלי הים בסוינהמינדה.

כתום התכנית, נגשו נשיאי האקדמיה והמיניסטר להש-כלה אל טשרניחובסקי, לחצו את ידו והביעו תודה על דברי ההכרה לגבי התרבות ההונגרית ועל העונג שהעניק להם בשיריו. אחר כך התחיל מצור ממש מסביב המשורר בעד „אוטוגרמים“. גם הגויים בקשו אך ורק חתימת שמו בעבר-רית!

למחרת היתה העתונות המאדיארית מלאה דברי שבח ותהלה למשורר העברי. אפילו העתונים האנטישמיים המוב-הקים הקדישו לו מאמרים ראשיים. הד גשף טשרניחובסקי האריך עוד ימים רבים גם אצלם. אולם אחרי שפג השכרון, והקסם האישי נדף, התחילו שוב הויכוחים: הנה היהודים כולם מתבדלים בתרבות מיוחדת שלהם, ואם כן אינם מא-דיארים אמיתיים.

במסבה שנערכה בבית אחרי הגשף הופיעו האמנים, ואורחים אחרים, וכשעתונאי חשוב אחד נגש אל טשרניחוב-סקי ושאלהו שאלות שונות, הפסיקתו „האשה הגדולה“ יאסאי מארי ואמרה לו: בהתרגשות: „איך אתה יכול לדבר בשלות נפש כזו אל טשרניחובסקי? היודע אתה, מי הוא? אני, כאשר ראיתו בראשונה ולחץ את ידי, הרגשתי את לבי מכה בגרוני ממש! או חושב אתה, שלך יש יותר זכות אליו, מפני שאתה יהודי? טשרניחובסקי שייך לא רק ליהודים אלא גם לנו הגויים!“

לפני נסיעת המשורר מבודפשט סדרה „ברית ראשי המכביה“ יחד עם „התאחדות הנוער היהודי-הונגרי“ נשף פרידה. הרב הראשי ד"ר קישש, משורר נודע בהונגריה, קרא שיר שכתב לכבודו בהונגריה, המשורר העברי הצעיר, יוסף הולדר, הקדיש לו סוניטה יפה בעברית, אחריו ברכוהו מנהי-גי התנועה הציונית, ד"ר ניסן כהן, ד"ר אוסטרן, הפרופיסור ריכטמן, הד"ר ירדן וכו'. טשרניחובסקי נתן ביטוי נרגש לאשרו שזכה לראות בהונגריה נוער נלהב לציונות ולתרבות עברית, שימלא עוד בודאי תפקיד חשוב בבנין ארץ ישראל. וסיים: „ראשי הקהלות בבודפשט אמרו לי, שערב ספרותי זה של „עבר ועתיד“ היה „קדוש השם“. ובלבי יהיה שמור כזכרון יקר שלא אשכח לעולם!“

ספרים שנתקבלו במערכת

תלמים, ירחון לתנועת המושבים, הוצאת תנועת המו-שבים והארגונים; תשרי-חשוון תש"ה.

המשק המעורב בתקופת המעבר מאת ד"ר ל. סמואל — הוצאת „אגרא“ (מרכז אגודות חקלאיות בא"י). תל-אביב, טבת תש"ה.

מאזנים, ירחון, יוצא על ידי אגודת הסופרים העברים בא"י. חוברת ג' לכרך "ט", כסליו תש"ה.

יצחק למדן: במעלה עקרבים, ששה סדרי שירים, הוצאת „מוסד ביאליק“ ע"י „דביר“ תל-אביב.

גיאומטריה, חוג שני; חלק שני: במכבש. מאת ד"ר אברהם ברוך, הוצאת „דביר“, תל-אביב תש"ה.